

Reduktsiooni järjekorrad

Aplikatiivne järjekord — väärtustatakse seest välja

$$\begin{aligned} \text{double}(\underline{2 + 3}) &\implies \underline{\text{double } 5} \\ &\implies \underline{2 \times 5} \\ &\implies 10 \end{aligned}$$

Normaaljärjekord — väärtustatakse väljast sisse

$$\begin{aligned} \underline{\text{double}(2 + 3)} &\implies 2 \times (\underline{2 + 3}) \\ &\implies \underline{2 \times 5} \\ &\implies 10 \end{aligned}$$

Church-Rosser'i teoreem: Avaldise normaalkuju ei sõltu reduktsioonijadast.

Reduktsiooni järjekorrad

Normaalkuju leidumine sõltub reduktsioonijärjekorrast!

`const x y` = `x`

`loop` = `loop`

`const 5 loop` $\implies$ `const 5 loop`

$\implies$ `const 5 loop`

$\implies$ ...

`const 5 loop` $\implies$ `5`

Normaliseerimisteoreem: Kui avaldisel leidub normaalkuju, siis normaaljärjekorras reduktsioonijada on lõplik.

Reduktsiooni järjekorrad

Normaaljärjekord võib olla ebaefektiivne!

square(2 + 3)

$\implies$ square 5

$\implies$ 5 × 5

$\implies$ 25

square(2 + 3)

$\implies$ (2 + 3) × (2 + 3)

$\implies$ 5 × (2 + 3)

$\implies$ 5 × 5

$\implies$ 25

Laisk väärtustamine = normaaljärjekord + graafireduktsioon

square(2 + 3) $\implies$ $x \times x$ where $x = \underline{2 + 3}$

$\implies$ $x \times x$ where $x = 5$

$\implies$ 25

Reduktsiooni järjekorrad

Samaselt tõesuse kontroll `foldr` abil

```
foldr (&&) True [False, True, False]
==> False && (foldr (&&) True [True, False])
==> False
```

Samaselt tõesuse kontroll `foldl` abil

```
foldl (&&) True [False, True, False]
==> foldl (&&) (True && False) [True, False]
==> foldl (&&) ((True && False) && True) [False]
==> foldl (&&) (((True && False) && True) && False) []
==> ((True && False) && True) && False
==> False
```

Reduktsiooni järjekorrad

Listi elementide summa `foldr` abil

```
foldr (+) 0 [1,2,3] ==> 1 + foldr (+) 0 [2,3]
                    ==> 1 + (2 + foldr (+) 0 [3])
                    ==> 1 + (2 + (3 + foldr (+) 0 []))
                    ==> 1 + (2 + (3 + 0))
                    ==> 6
```

Listi elementide summa `foldl` abil

```
foldl (+) 0 [1,2,3] ==> foldl (+) (0+1) [2,3]
                    ==> foldl (+) ((0+1)+2) [3]
                    ==> foldl (+) (((0+1)+2)+3) []
                    ==> ((0+1)+2)+3
                    ==> 6
```

Reduktsiooni järjekorrad

- Funktsioon on agar, kui funktsiooni tulemuse leidmiseks tuleb argument alati väärtustada
- Pole vahet millist reduktsiooni järjekorda kasutada!
- Efektivsem on aplikatiivne (või mingi sega-)järjekord!?!
- Listi elementide summa `foldl` abil (segajärjekorras)

```
foldl (+) 0 [1,2,3] ==> foldl (+) (0+1) [2,3]
                    ==> foldl (+) 1 [2,3]
                    ==> foldl (+) (1+2) [3]
                    ==> foldl (+) 3 [3]
                    ==> foldl (+) (3+3) []
                    ==> foldl (+) 6 []
                    ==> 6
```

Laisk väärtustamine

- Lõpmatud listid

```
take 5 [1..] ==> [1,2,3,4,5]
```

```
multiples :: [[Int]]
```

```
multiples = [ [ m*n | m <- [1..] | n <- [1..] ]
```

```
multiples ==> [[1, 2, 3, 4, 5, ...],  
              [2, 4, 6, 8,10, ...],  
              [3, 6, 9,12,15, ...],  
              .....]
```

```
take 4 (multiples !! 3) ==> [4,8,12,16]
```

Laisk väärtustamine

- Funktsioon `iterate` (eeldefineeritud)

$$\text{iterate } f \ x = [x, f \ x, f^2 x, f^3 x, \dots]$$

- Definiitsioon

```
iterate      :: (a -> a) -> a -> [a]
iterate f x = x : iterate f (f x)
```

- Näited

```
powertables :: [[Int]]
powertables = [iterate (*n) 1 | n <- [2..]]

digits :: Int -> [Int]
digits = reverse . map (`mod` 10) . takeWhile (/= 0)
                                     . iterate (`div` 10)
```


Laisk väärtustamine

- Ruutjuur Newton–Raphson'i meetodil

$$a_{i+1} = \frac{a_i + \frac{n}{a_i}}{2}$$

```
next n x = (x + n/x)/2.0
```

```
within eps (x1:x2:xs)
```

```
  | abs(x1-x2) <= eps = x2
```

```
  | otherwise         = within eps (x2:xs)
```

```
sqrt1 n = within eps (iterate (next n) a0)
```

```
  where eps = 0.00001
```

```
        a0  = 1.0
```

Laisk väärtustamine

- Erasthostenese sõel
  1. Kirjuta üles kõik positiivsed täisarvud alates arvust 2;
  2. Tähista jada esimene element p kui algarv;
  3. Kustuta jadast kõik arvu p kordsed;
  4. Mine tagasi sammule 2.

```
primes      = map head (iterate sieve [2..])  
sieve (p:xs) = [x | x<-xs, x `mod` p /= 0]
```

Laisk väärtustamine

- Kaheksa lippu

```
queens 0      = [[]]
queens (m+1) = [p++[n] | p<-queens m, n<-[1..8]
                  , safe p n]
```

```
safe p n = and [not(check (i,j) (m,n))
                | (i,j) <- zip [1..] p]
  where m = 1 + length p
```

```
check (i,j) (m,n) = j==n || (i+j==m+n)
                  || (i-j==m-n)
```

Laisk väärtustamine

- Fibonacci jada

1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, ...

- n-inda fibonacci arvu leidmine

```
fib :: Integer -> Integer
```

```
fib 0 = 1
```

```
fib 1 = 1
```

```
fib n = fib (n-1) + fib (n-2)
```

Laisk väärtustamine

Toodud definitsioon on väga ebaefektiivne (eksponentsiaalse keerukusega)

```
fib 8 ==> fib 7 + fib 6
      ==> (fib 6 + fib 5) + (fib 5 + fib 4)
      ==> ((fib 5 + fib 4) + (fib 4 + fib 3))
          + ((fib 4 + fib 3) + (fib 3 + fib 2))
      ==> (((fib 4 + fib 3) + (fib 3 + fib 2))
          + ((fib 3 + fib 2) + (fib 2 + fib 1)))
      + (((fib 3 + fib 2) + (fib 2 + fib 1))
          + ((fib 2 + fib 1) + (fib 1 + fib 0)))
      ...
```

Laisk väärtustamine

- Fibonacci jada

$$\begin{array}{rcccccccc} & 1 & 1 & 2 & 3 & 5 & 8 & 13 & \dots \\ & 1 & 2 & 3 & 5 & 8 & 13 & 21 & \dots \\ \hline + & 2 & 3 & 5 & 8 & 13 & 21 & 34 & \dots \end{array}$$

```
fibs :: [Integer]
```

```
fibs = 1 : 1 : zipWith (+) fibs (tail fibs)
```

- Toodud definitsioon on palju efektiivsem (lineaarse keerukusega) ja kasutab palju vähem ressursse!

Laisk väärtustamine

- Liita listi kõigile elementidele listi minimaalne element

```
incmin xs = map (minv+) xs
           where minv = minimum xs
```

- Listi ühekordse läbimisega versioon

```
incmin [] = []
incmin xs = newlist
           where (minv,newlist) = onepass xs
                 onepass [a]     = (a, [a+minv])
                 onepass (a:as)  = (a `min` b, (a+minv):bs)
                                   where (b,bs) = onepass as
```